

Co by mělo Vaše dítě zvládnout před nástupem do ZŠ:

STRUČNĚ, JASNĚ, JEDNODUŠE:

- Je pohybově zdatné
- Zvládá sebeobsluhu
- Nakreslí postavu
- Zná barvy
- Správně vyslovuje
- Zná své jméno, jména rodičů a adresu
- Nepláče, nekřičí
- Bez obtíží komunikuje s ostatními
- Ví, kterou rukou píše
- Drží správně tužku
- Vymaluje obrázek bez přetahování
- Poznává první a poslední hlásku ve slově
- Umí vytleskat slovo na slabiky a určit počet
- Opakuje rytmus
- Rozlišuje tvary
- Orientuje se v prostoru
- Napočítá do šesti
- Rozumí pojmům jako je větší, menší, přidej, uber apod.
- Umí si po sobě uklidit hračky

Chcete-li se o tomto tématu dozvědět více, pokračujte níže

Pojďme se na to podívat podrobně. Co musí dítě zvládnout před nástupem do ZŠ:

- **BÝT CELKOVĚ VYSPĚLÉ**

Co to znamená?

1. **Hrubá motorika** neboli hybnost celého těla:

- dítě běhá po rovném i nerovném terénu
- skáče snožmo i po jedné noze
- hází a chytá míč
- válí sudy
- při chůzi po schodech střídá nohy
- prolézá, přelézá apod.

Jak hrubou motoriku trénovat?

Nejlépe pomocí aktivit venku – chůze po obrubníku, skákání přes kaluže, běh, válení sudů, lezení po stromech, zdolávání kopců apod.

Nebude-li mít dítě dostatečně rozvinutou hrubou motoriku, odrazí se to na úrovni v dalších oblastech:

2. **Jemná motorika** neboli hybnost ruky a prstů:

- dítě správně drží tužku, tzn. špetkový úchop – palec drží tužku, prostředníček podpírá, ukazováček je položen na tužce shora
- zvládá stříhat dle předkreslených čar
- bezproblémově manipuluje s malými předměty, např. navléká korálky
- zvládne zapnout zip
- dotkne se bříškem palce ostatních prstů na ruce

3. **Vizuomotorika** neboli spolupráce oka a ruky:
 - dítě zvládne projet tužkou dráhu na papíru, např. bludiště
4. **Grafomotorika** neboli pohyb ruky při kreslení, psaní:
 - dítě zvládne napodobit předkreslený tvar

Tyto dvě dovednosti jsou základem pro úspěšné psaní ve škole.

Co se může stát, pokud tyto dovednosti nebudou dobře rozvinuté?

- potíže se správným držením tužky
- potíže správně napsat tvar písmena případně písmena napojit do slov
- křečovitost, neplynulost, nadměrný nebo nedostatečný tlak na podložku
- písmena jsou kostrbatá, různě velká, mnohdy nečitelná

Dítě vydá spoustu energie a soustředění na hezké písmo a nezvládne se soustředit na obsah psaného – často chybuje, vynechává písmena apod.

5. **Oromotorika** neboli hybnost mluvidel:
 - dítě napodobí pohyb jazyka
 - olízne si zuby zepředu i zezadu
 - umí našpulit pusku apod.

Více v psychické zralosti - řeč

6. **Lateralita** neboli dominance jedné ruky:

- dítě má tzv. vyhraněnou lateralitu, tzn. že tužku bere pouze pravou nebo levou rukou

Pokud dítě ruce střídá, chvíli kreslí pravou, chvíli levou rukou, je vhodné nechat lateralitu vyšetřit v pedagogicko-psychologické poradně.

7. **Sebeobsluha, samostatnost:**

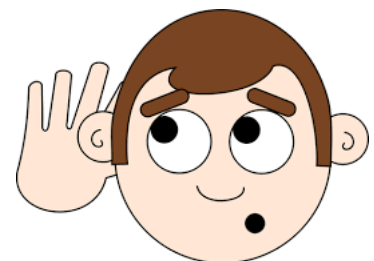
- dítě se umí obléknout a svléknout
- umí se najíst příborem
- samo se vysmrká
- udržuje hygienu, včetně používání toaletního papíru
- namaže si chleba, nalije vodu ze džbánu

8. **Neodhalená nedoslýchavost:**

- dítě má potíže při učení se mluvit
- vypadá, že zlobí, neposlouchá, stále dělá něco špatně
- je nepozorné
- má potíže se začlenit mezi vrstevníky

Povinné vyšetření sluchu u pětiletých dětí bylo zavedeno v roce 2019. Odhalení sebemenšího poškození sluchu pomáhá předejít školnímu neúspěchu.

• BÝT SOCIÁLNĚ A CITOVĚ ZRALÉ

Co to znamená?

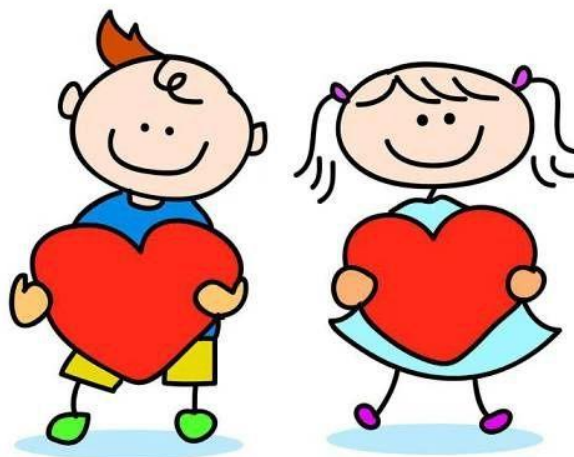
1. Sociální zralost:

- dítě je schopné se zařadit mezi stejně staré děti a hrát si s nimi (ne vedle sebe, ale spolu)
- zvládne přijmout pravidla skupiny
- je schopné přijmout výchovnou autoritu a kolektivní výuku

Pokud dítě jeví zájem o písmenka či číslice, ale zatím netouží po kolektivu ostatních dětí, je spíše hravé, nedodrží pravidla, neumí počkat až na něj přijde řada apod., je sociálně nezralé, tudíž je na místě zvážit odklad školní docházky.

2. Citová zralost:

- dítě je schopné se odpoutat od rodičů
- odloží svá přání na později
- zvládne se vyrovnat s nezdarem, neúspěchem
- nereaguje pláčem, křikem, agresí
- umí být empatické

• BÝT PSYCHICKY ZRALÉ

Co to znamená?

1. Úroveň řeči – zásadní oblast školní zralosti:

- dítě zvládá správnou výslovnost všech hlásek – toleruje se dopilování hlásek R a Ř
- nezadrhává se, nekomolí slova
- rozumí instrukcím
- převypráví zážitek, příběh
- dokáže popsat obrázek
- mluví celými větami, gramaticky správně
- popíše nesmysl na obrázku
- dokáže vytvořit opak, protiklad
- je schopné vytvořit nadřazený pojem
- tvoří synonyma neboli slova podobného významu
- umí přechylovat
- tvoří homonyma neboli slova zvukově stejná, ale jiného významu
- zvládne stupňovat
- umí vytvořit zdobněliny
- nebojí se komunikovat

2. Úmyslná pozornost:

- dítě se věnuje i úkolu, který ho nebaví a vydrží u něj
- soustředí se, snaží se, je pečlivé
- pokud ho požádáte, aby počkalo, počká

Neudrží-li dítě krátkodobě pozornost, nedokáže se soustředit na dokončení, je neklidné, působí dojmem, že neví, často chybuje. Udržení pozornosti je pro dítě velmi unavující.

3. Myšlení a paměť:

- dítě má přiměřené vědomosti o okolním světě
- začíná se zajímat o aktivity, které se podobají školním úkolům
- zapamatuje si krátký text – básničku, písničku, jména kamarádů, číselnou řadu apod.

Zapamatování si barev nebo geometrických tvarů vede ke správnému zapamatování celé abecedy.

Jak trénovat logické myšlení?

Hledání logických dvojic, např. vidlička a nůž, hledání souvislostí, např. co tě napadne ke slovu les?, dětské sudoku apod.

4. Sluchové vnímání:

- dítě dokáže naslouchat
- vytleská až čtyřslabičné slovo a určí počet slabik
- je schopné určit první a poslední hlásku ve slově
- zopakuje pět až šest slov
- zapíše grafický záznam slova

Sluchové vnímání je důležité zejména pro správné psaní a čtení – rozlišování hlásek, schopnost vyslechnout instrukce, zapamatovat si větu v diktátu apod.

5. Zrakové vnímání:

- dítě zrakem rozliší na obrázku konkrétní předmět
- je schopné určit dominantní objekt na obrázku
- dokáže složit rozstříhaný obrázek (ne puzzle)
- je schopné si zapamatovat a napodobit tvary, např. své jméno
- udrží oči na řádku
- je pozorné, zapamatuje si, co bylo na obrázku

6. Předmatematické představy:

- dítě dokáže napočítat do šesti, tzn. přiřadí číslo k určitému počtu
- zvládne popsat abstraktní pojmy jako jsou názvy geometrických tvarů, konkrétně kruh, čtverec, obdélník a trojúhelník
- umí porovnat předměty, určit menší x větší, kratší x delší...
- seřadí předměty dle velikosti
- určí první a poslední

7. Vnímání času a prostoru:

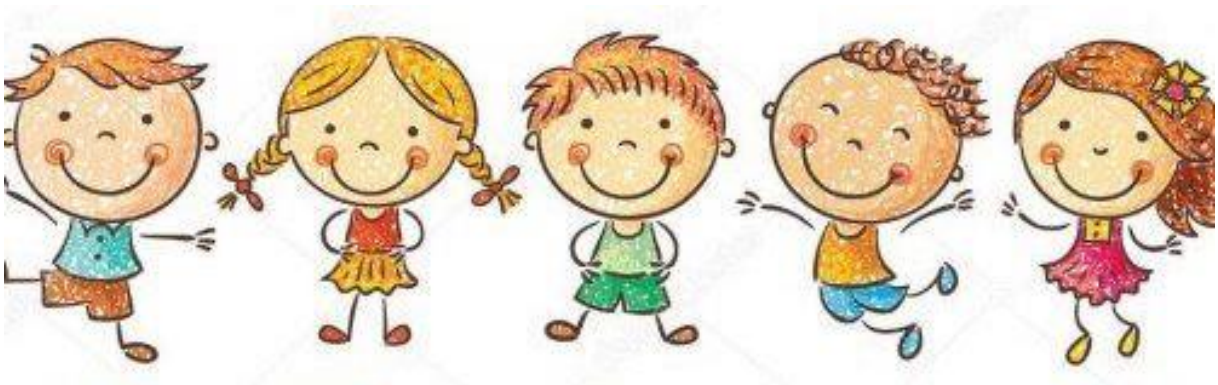
- dítě si začíná uvědomovat činnosti typické pro ráno, poledne, večer
- dokáže určit, co se dělá dříve a co později
- správně užívá pojmy před, za, vedle, pod apod.
- dokáže se zorientovat v reálném prostoru i na pracovním stole

- **MÍT PRACOVNÍ PŘEDPOKLADY A NÁVYKY**

Co to znamená?

Je důležité, aby dítě předškolního věku chápalo rozdíl mezi hrou a povinnostmi. Dát dítěti povinnost znamená vést ho k samostatnosti, zodpovědnosti, důležitosti a radosti z vykonané práce. Trénujeme tak schopnost dítěte se namáhat a vydržet u činnosti, která ho nemusí bavit, kterou nedělá s nadšením. Dejte dítěti na vědomí, že je pro Vás jako pro rodinu prospěšné.

Co patří k návykům? Dítě zvládne pozdravit, poděkovat, poprosit bez Vašeho upozornění. Automaticky dělá činnosti, které patří k běžnému životu, tzv. rituály (ráno vstane z postele, nasnídá se, uklidí po sobě talířek, oblékne se, vyčistí si zuby apod.). Zvládne s Vámi nakupovat bez scén. Můžete se spolehnout, že před silnicí zastaví. Umí se obsloužit.

S rozvojem většiny těchto dovedností Vám pomůžeme v mateřské škole. Některé dovednosti jsou však jen na Vás 😊 Neváhejte se obrátit na svou paní učitelku, která Vám poskytne informace o Vašem dítěti v průběhu celého roku a pomůže Vám s případným rozhodnutím o odkladu školní docházky.